



Bästa möjliga möte för lärande

Verksamhetsplan 2024 – 2027

Förskole- och grundskoleförvaltningen



**VARBERGS
KOMMUN**

Verksamhetsplan 2024 – 2027

Verksamhetsplanen är för oss i förskole- och grundskoleförvaltningen och visar gemensamma vägval för utvecklingsarbetet i undervisningen, utbildningen och verksamheten i övrigt. Verksamhetsplanen visar vårt gemensamma fokus och hjälper oss att hålla i och hålla ut för att prioritera de viktigaste utvecklingsområdena för perioden 2024 – 2027.

Under 2023 processades förskole- och grundskolenämndens mål och utvecklingsområden i verksamhetsplanen fram. Alla rektorer i Varbergs kommunala förskola, fritidshem, grundskola och anpassade grundskola samt stödfunktioner i förvaltningen deltog vid flera tillfällen i dialog, workshops och nulägesbeskrivningar utifrån det systematiska kvalitetsarbetet och omvärldsanalys i syfte att skapa delaktighet, samsyn och gemensam förståelse för vägen framåt. En viktig del av underlaget var alla medarbetares inspel, via sina chefer, som togs fram i början av 2023.

Fortsatt framåt har ledningsgrupp och rektorer ett särskilt ansvar att leda för att verksamhetsplanens innehåll ger konkret utveckling i alla delar av organisationen.

Innehållsförteckning

VERKSAMHETSPLAN 2024 – 2027	1
INLEDNING	2
VAD VI SKA UPPNÅ	3
GRUNDUPPDRAGET	4
FÖRSKOLE- OCH GRUNDSKOLENÄMNDENS MÅL OCH INRIKTNING FÖR 2024 – 2027	4
VÅR VISION – VÄSTKUSTENS KREATIVA MITTPUNKT	4
VÅRA UTVECKLINGSSOMRÅDEN	5
FÖRVALTNINGSGEMENSAMMA UTVECKLINGSSOMRÅDEN	6
HUVUDMANNENS UTVECKLINGSSOMRÅDEN	12
VAD VI SKA GÖRA	13
VILKA VI SKA SAMARBETA MED	15
HUR VI FÖLJER UPP	17

Beslutad av Förvaltningschef förskole- och grundskoleförvaltningen	Beslutsdatum 2024-01-23	Diarienummer FGN 2024/0057	Dokumentansvarig avdelning Kvalitet och utveckling
------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------------------------------

Inledning

Bästa möjliga möte för lärande är vår gemensamma strävan och grunden för en verksamhet med hög kvalitet. Det är mötet mellan barn, elever och personal som ger kvaliteten i verksamheten.

I Varbergs kommunala förskola, fritidshem, grundskola och anpassade grundskola¹ möts barn, elever och personal utifrån samhällets demokratiska värderingar, mångfald och förändringar. I mötet med människor, miljöer och innehåll skapas lärande och utveckling. Barn och elevers lärande och utveckling ska förstås i bred mening och innefattar kunskaper, demokratiska värden och välmående. Engagerade vuxna, inspirerande miljöer och intresseväckande innehåll kan var för sig leda till lärande, och tillsammans ge bästa möjliga möte.

Varbergs vision och kultur visar vägen – nytänkande, framåtanda, kunskap och mod utvecklar verksamheten. Höga och uttalade förväntningar på medarbetarskap, ledarskap och samarbetskap är viktiga för att nå hög kvalitet.

Mötet mellan chef och medarbetare, kollegor och professioner, och möten med andra förvaltningar och parter, är bärande för en väl fungerande verksamhet och utveckling. I förskole- och grundskoleförvaltningen strävas det ständigt efter att se gemensamt ansvar i alla barn och elevers lärande och utveckling.

Likvärdig kvalitet i Varbergs förskola och skola ska vara ett angeläget och gemensamt ansvar för hela förvaltningen. Likvärdigheten utmanas både i Sveriges och Varbergs förskolor och skolor avseende måluppfyllelse, kvalitet och förutsättningar.

Professionernas samlade ansvar och kompetens bidrar till likvärdigheten i kommunen och är grunden för att förflytta verksamheten framåt. Ambitionen att tillsammans driva utvecklingsarbete förbättrar verksamheten i gemensamma utvecklingsområden.

Långsiktighet i ledning och stöd är viktigare än någonsin. I ett Varberg som växer, där välfärden utmanas i ett föränderligt samhälle, arbetar förskole- och grundskoleförvaltningen för att förändringar blir hållbara över tid. I grunden har Varberg goda förutsättningar att fortsatt vara en välmående skolkommun med hög kvalitet och ambition i verksamheten. Processer som fungerar väl ska värnas, samtidigt som det finns öppenhet och mod att omvärdera arbetssätt för att förbättra kvaliteten.

Barn och elevers bästa ska vara i fokus i såväl undervisning som i beslut som fattas och angår barn och elever. Med bästa möjliga möte för lärande som ambition utvecklas verksamheten framåt – och tillsammans – för barn och elevers lärande och utveckling.

¹ I dokumentet står det här efter ”förskola och skola”, och då avse Varbergs kommunala förskola, fritidshem, grundskola och anpassade grundskola.



”Utbildning där barn och elever lyckas, utmanas och känner meningsfullhet i sitt lärande ger förutsättningar för alla att nå sin fulla potential.”

Vad vi ska uppnå

Vår verksamhet har nationella mål för det gemensamma grunduppdraget och kommunala mål. De kommunala målen visar prioriteringar, i och utöver grunduppdraget, som är särskilt viktiga för Varberg och vår verksamhet.

Grunduppdraget

Förskole- och grundskoleförvaltningens ansvarsområde utgår från skollagen och omfattar skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

"Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på." (Skollagen 2010:800)

Förskole- och grundskolenämndens mål och inriktning för 2024 – 2027

Förskole- och grundskolenämnden har för perioden 2024–2027 tre nämndsmål vilka bygger på tidigare mål och det systematiska kvalitetsarbetets analys. Tillsammans ger det förutsättningar för långsiktighet i verksamheten. Nämndsmålen kan läsas i sin helhet i *Mål och inriktning 2024-2027, förskole- och grundskolenämnden*. Målen är:

Utbildning för alla

Utbildning med hög och likvärdig kvalitet, där barn och elever trivs och mår bra, är grunden för att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Motivation för lärande

Utbildning där barn och elever lyckas, utmanas och känner meningsfullhet i sitt lärande ger förutsättningar för alla att nå sin fulla potential.

Ledarskap för förbättring

Kultur för utveckling och förbättring skapas i en organisation som präglas av tillit i alla led. Transparens, delaktighet och ansvarstagande för det gemensamma uppdraget är grunden för tillit och präglar organisationen.

Vår vision – västkustens kreativa mittpunkt

Varbergs kommuns styrning tar sin utgångspunkt i den gemensamma visionen *Varberg – västkustens kreativa mittpunkt*. Visionen fungerar som en ledstjärna för alla verksamheter och ska vara vägledande i allt från målformuleringar till genomförande.

Kommunfullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål

Kommunfullmäktige har beslutat om strategiska målområden och prioriterade mål för målperioden 2024–2027. De strategiska målområdena anger vad som ska uppnås och konkretiseras genom prioriterade mål för kommunkoncernen. En utförligare beskrivning av de strategiska målområdena och prioriterade målen finns i kommunfullmäktiges *Mål och inriktning 2024–2027*.



"Förskole- och grundskoleförvaltningens verksamhet samlas runt förvaltningsgemensamma utvecklingsområden för att öka likvärdigheten i verksamheten."

Våra utvecklingsområden

För att utveckla bästa möjliga möte för lärande och närma oss nationella och kommunala mål har vi prioriterade utvecklingsområden för kommande år. Utvecklingsområdena är både för huvudmannanivån och för varje förskola och skola. Huvudmannen är i det här fallet ledningsgrupp och våra stödfunktioner till förskolor och skolor.

Förskole- och grundskoleförvaltningens verksamhet samlas runt förvaltningsgemensamma utvecklingsområden för att öka likvärdigheten i verksamheten. Områdena har identifierats tillsammans med rektorerna, och varje förskola och skola ska prioritera vad de fokuserar på i områdena utifrån sina lokala behov. Huvudmannen leder, stödjer och följer upp arbetet i områdena tillsammans med verksamheten. De gemensamma utvecklingsområdena är:

- Undervisningsnära systematiskt kvalitetsarbete
- Motiverande och aktiverande undervisning
- Tillgänglig utbildning och undervisning
- Hållbar arbetsmiljö

Förskolorna och skolorna kan ha egna utvecklingsområden som inte omhändertas i de förvaltningsgemensamma. Stöd från huvudmannen kan ges också i det arbetet.

Huvudmannens utvecklingsområden syftar till att utveckla styrning och stöd för förskolorna och skolorna. Huvudmannens utvecklingsområden är:

- Social och ekonomisk hållbarhet
- Kunskap och stöd för chef- och ledarskapet

Förvaltningsgemensamma utvecklingsområden

Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet och medarbetarnas underlag till nämndsmål har förvaltningens ledningsgrupp och rektorer tillsammans identifierat fyra gemensamma utvecklingsområden för hela verksamheten.

Undervisningsnära systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet handlar om att planera, genomföra, analysera och utveckla undervisningen, utbildningen och verksamheten på alla nivåer. Kvalitetsarbetet är det som driver organisationen framåt. Att kvalitetsarbetet är undervisningsnära betyder att det främst utgår från barn och elevers lärande och utveckling och att undervisningen är det som har störst betydelse för bästa möjliga möte för lärande.

Bärande delar och kvaliteter för utvecklingsområdet är:

- Formativt förhållningssätt
- Systematisk utvecklingsorganisation
- Tvärprofessionell analys och utveckling

Formativt förhållningssätt

Ett formativt förhållningssätt innebär att medarbetare kontinuerligt utforskar, analyserar och formar sin praktik utifrån vilken effekt den ger för lärande och utveckling hos barn och elever. Syftet är att utveckla undervisningen och verksamhetens olika delar. Det kräver nyfikenhet, analyskompetens och förmåga att gå från teori till att göra faktiska förändringar i praktiken.

Undervisningen ska utgå från var barnen och eleverna befinner sig i sitt lärande och i sin utveckling. Undervisningen består av vad som ska läras och varför, hur det ska läras och när gruppen, eleven eller barnet ska få möjlighet till lärandet utifrån etiska och relationella hänseenden. Det handlar om att se hela barnet och eleven.

Systematisk utvecklingsorganisation

En systematisk utvecklingsorganisation, som bygger på kollegialt lärande med barn och elevers behov för lärande och utveckling i förgrunden, är avgörande för att möjliggöra hållbar förändring och utveckling. Tydlighet i roller och kollegiala forum, kontinuerliga avstämningar av resultat och kvalitet och som bidrar till det framtidsyftande utvecklingsarbetet är viktiga delar. Ett gemensamt ansvarstagande för att upprätthålla systematiken gör att kvalitetsarbetet kan bedrivas med uthållighet och långsiktighet.

För att utveckla undervisningen och verksamheten krävs avgränsningar över vad som ska vara i förgrunden. I ett undervisningsnära kvalitetsarbete utgår dessa från barn och elevers behov, vad verksamheten ser och också utifrån nationella och lokala mål och riktlinjer. Det är allas ansvar att i sitt ledarskap göra prioriteringar, stödja kollegor och ta stöd av kollegor för att utvecklingsarbetet ska bli effektivt. Samtidigt vilar ett särskilt ansvar på ledningen att leda utvecklingsorganisationen framåt.

Tvärprofessionell analys och utveckling

I det tvärprofessionella tas ett gemensamt ansvar för att utveckla undervisningen och verksamheten utifrån barn och elevers behov. Dialog och samverkan mellan kollegor, olika professioner och nivåer i organisationen bidrar till att bygga upp en ökad professionell kunskap, till att utveckla gemensam förståelse för vägval och gemensamt ansvar för utvecklingen framåt. Det är allas ansvar att be om och ta emot stöd för barn och elevers lärande och utveckling.

Alla delar av organisationen analyserar verksamhetens påverkan på barn och elevers lärande och utveckling samt identifierar orsaker som kan förklara utfallet. I ett tvärprofessionellt arbete delas analyser med varandra, och blir del av en större helhet. Förändring och utveckling utgår från identifierade behov och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet inom respektive profession. Barn och elevers perspektiv syns tydligt i analys och utveckling av undervisningen och verksamheten i stort.

Motiverande och aktiverande undervisning

Motiverande och aktiverande undervisning innebär att skapa en lärandemiljö som främjar barn och elevers lärande och utveckling.

En motiverande och aktiverande undervisning främjar en inställning till ett livslångt lärande med målet att barn och elever utvecklas och växer som människor.

Det handlar om att i undervisningen skapa förutsättningar för barn och elevers motivation och aktiva deltagande som drivkraft för lärande och utveckling.

Bärande delar och kvaliteter för utvecklingsområdet är:

- Relationellt ledarskap
- Formativt förhållningssätt
- Intresseväckande undervisning
- Värdeskapande undervisning

Relationellt ledarskap

Ett relationellt ledarskap utgör en grund för att bygga starka och stödjande relationer med barn och elever. Det inkluderar att visa empati, förstå barn och elevers individuella behov och skapa en atmosfär med öppet samtalsklimat där olikheter betraktas som en resurs för lärande, social och emotionell utveckling.

Ett relationellt och tydligt ledarskap har stor betydelse för att skapa en motiverande och aktiverande undervisning. Den vuxne har ett större ansvar än barnet och eleven för att skapa och stärka goda relationer. Det handlar främst om att möta och uppmuntra beteenden som bidrar till en positiv lärandemiljö, men även om att möta och motverka oönskade beteenden.

Ett relationellt och tydligt ledarskap bidrar till att undervisningen blir begriplig. Barn och elever förstår vad som förväntas, vad de ska lära sig, varför detta är viktigt och vad kunskapen ska användas till. Frågor och funderingar tillvaratas och språket integreras medvetet i undervisningen som ett aktivt redskap för lärande och utveckling. I en sådan begriplig undervisning är uppgifterna förvisso utmanande men hanterbara för barn och elever.

Formativt förhållningssätt

En undervisningspraktik som genomsyras av ett formativt förhållningssätt formeras utifrån de slutsatser som framkommer med barn och elever och vad resultaten visar. Det är särskilt viktigt för att skapa en motiverande undervisning.

Ett formativt förhållningssätt inbegriper en effektiv återkoppling som har fokus på lärandeprocessen. Effektiv återkoppling är kontextuell, relevant, anpassad och specifik så att det tydligt framgår vad som är bra och vad som behöver utvecklas. Fel och misstag omhändertas som möjligheter till lärande. För att återkopplingen ska vara användbar och formativ behöver den ge en bild av hur kunskapsutvecklingen ska ske inom ämnet eller området samt framåtriktad vägledning för det fortsatta lärandet.

Intresseväckande undervisning

En intresseväckande undervisning innehåller meningsfulla, relevanta och varierade arbetssätt som motiverar och aktiverar barn och elever. Det är viktigt att undervisningen utgår från barn och elevers intressen, men att den är intresseväckande handlar om att undervisningen väcker barn och elevers intresse och riktar uppmärksamhet mot det som ska läras och utvecklas. Intresseväckande undervisning innebär en tydlig ledning och stimulans för lärande och utveckling.

När undervisningen väcker intresse för ämnet eller området blir barn och elever mer benägna att ta till sig ny information och utforska det djupare. Kontrollen över det egna lärandet leder i sin tur till att barn och elever blir intresserade och motivationen ökar.

En intresseväckande undervisning uppmuntrar till aktivt deltagande med målet att öka barn och elevers motivation. Motivation, ansvar och delaktighet påverkar varandra ömsesidigt och bidrar till positiva lärandeupplevelser.

Värdeskapande undervisning

En värdeskapande undervisning är inriktad på att tillföra värden som utvecklar barn och elevers förmågor och kunskaper på ett meningsfullt sätt. Det innebär att undervisningen är meningsfull och att innehållet i lärandet blir viktigt för barn och elever här och nu.

En värdeskapande undervisning har tydliga mål och syften, som går utöver att inhämta kunskaper. Lärande är förvisso målet men värdeskapande utanför den egna gruppen, klassen, förskolan eller skolan är ett kraftfullt medel som förstärker lärandet.

En värdeskapande undervisningen tillvaratar barn och elevers nyfikenhet då de uppmanas att engagera sig, utforska och tillämpa kunskaper i praktiska sammanhang. Undervisningens olika moment och delar sätts i ett större sammanhang med koppling till hur kunskapen kan användas som skapar en praktisk relevans.

Tillgänglig utbildning och undervisning

En tillgänglig utbildning och undervisning skapar möjligheter för alla barn och elever att lära och utvecklas. Genom att utgå från barn och elevers olika behov skapas förutsättningar till en trygg och inkluderande utbildning och undervisning, som syftar till att alla får stöd och stimulans som gynnar lärande och utveckling.

Barn och elever ska trivas och uppleva känslan av att lyckas under hela deras skolgång. Ett salutogent perspektiv och ett barnrättsperspektiv ligger till grund i arbetet. Fokus i arbetet är en helhetssyn på barn och elever där deras rättigheter och behov tas vara på i utbildningen.

Bärande delar och kvaliteter för utvecklingsområdet är:

- Tillgänglig lärmiljö
- Samverkan
- Språket som resurs i lärandet

Tillgänglig lärmiljö

Att organisera för tillgänglig lärmiljö innebär att utifrån barn och elevers behov och förutsättningar utforma pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljöer som är i samspel med varandra. Syftet är att lärmiljöerna främjar barn och elevers utveckling och lärande.

I en tillgänglig lärmiljö har barn och elever förutsättningar att må bra, kunna lära och utvecklas. Barn och elever möter en differentierad undervisning utifrån deras behov och förutsättningar. Det finns pedagogiska strategier och stödstrukturer som bidrar till ökad delaktighet och att lyckas i lärandet.

Barn och elever bemöts av ett relationellt ledarskap och formativt förhållningssätt som främjar tilltro till den egna förmågan och gynnar lärande och utveckling. Förhållningssätt och metoder är väl förankrade i den värdegrund som beskrivs förskolan och skolans styrdokument.

Samverkan

En tillgänglig utbildning och undervisning som möter barn och elevers behov gynnas av samverkan med fokus på att skapa förutsättningar för lärande och utveckling. Utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande arbete i samverkan med kollegor och olika professioner, skapas möjligheter att tidigt identifiera och undanröja eventuella hinder som påverkar barn och elevers lärande och utveckling.

Kollegor ska tillvarata varandras kunskaper och kompetenser i syfte att få en helhetssyn av barn och elever. För att skapa förutsättningar för lärande och utveckling kan bredare samverkan behövas, både internt och externt, och samtliga medarbetare har ansvar att reflektera över och ta initiativ till att utbildningen och undervisningen stödjer barn och elever.

Samverkan vid övergångar fokuserar på barn och elevers progression i lärande och utveckling med syfte att skapa en trygg övergång. Övergångar mellan skolformer eller inom en och samma skolform främjas av tydliga rutiner och en förståelse för varandras verksamheter. För att utgå från barn och elevers behov och förutsättningar ska nuvarande kunskap tillvaratas av den mottagande verksamheten och barn, elever och hem göras delaktiga i övergången.

Språket som resurs i lärandet

Språk, lärande och identitetsutveckling är ömsesidigt beroende företeelser. Kunskap utvecklas genom språk och genom det kunskapande arbetet utvecklas barn och elevers språk och identitet. Att aktivt använda språket som resurs för lärande och identitetsutveckling innebär att undervisningen präglas av ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

I ett språkutvecklande arbetssätt används språket medvetet och aktivt som ett redskap för lärande inom alla ämnen och ämnesområden. Undervisningen erbjuder rikliga tillfällen till interaktion och varierade språkliga uttrycksformer. Det handlar inte om att förenkla innehållet utan om att kognitivt utmanande uppgifter kombineras med stöttning.

I ett interkulturellt förhållningssätt, med ömsesidighet och nyfikenhet för kulturella skillnader, betraktas flerspråkighet som en resurs som berikar lärandet. För flerspråkiga barn och elever som ska lära det svenska språket samtidigt som de utvecklar kunskaper inom olika områden är ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt särskilt betydelsefullt.

Hållbar arbetsmiljö

Arbetet med barn- och elevers utveckling och lärande upplevs som meningsfullt och väcker stort engagemang hos alla medarbetare. Arbetsglädje och trivsel skapar förutsättningar för goda resultat och hög måluppfyllelse vilket i sin tur skapar stolthet i organisationen.

Alla har ett ansvar att våga utmana och vara nytänkande i strävan att förbättra verksamheten och för att möta förändrade behov och förutsättningar. Alla medarbetare behöver gemensamt bidra till en arbetsmiljö som gör detta möjligt även då förutsättningarna upplevs utmanande. Ledarskapet är särskilt viktigt för att utveckling och god arbetsmiljö går hand i hand.

Bärande delar och kvaliteter för utvecklingsområdet är:

- Gemensamt ansvar för arbetsmiljön
- Engagemang och arbetsglädje
- Trygghet och säkerhet

Gemensamt ansvar för arbetsmiljön

Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är en viktig förutsättning för att skapa bästa möjliga möte för lärande. Det är därmed allas ansvar att bidra till en arbetsmiljö där den fulla potentialen för att kunna nå målen frigörs. En stimulerande arbetsmiljö är avgörande för positionen som en attraktiv arbetsgivare och därmed en viktig dimension i en framgångsrik kompetensförsörjning.

En god organisatorisk och social arbetsmiljö bygger på en tydlig arbetsorganisation och att arbetstiden används på ett effektivt sätt. De bästa förutsättningarna skapas genom samarbete där alla chefer, medarbetare och elever känner ett gemensamt ansvar och ges möjlighet att påverka sin arbetssituation.

Totalt sett finns mycket erfarenhet och kreativa idéer för att hitta lösningar på de utmaningar som verksamheten står inför. Ett kollegialt samarbete inom och mellan professioner internt och externt och på alla nivåer bidrar till utveckling och stärker förståelsen för helheten.

Engagemang och arbetsglädje

Chefer och medarbetare känner ett stort engagemang i att arbeta med barn och elevers lärande och utveckling. Genom samarbete förstärks upplevelsen av att delta i ett meningsfullt sammanhang och att resultat uppnås tillsammans.

En kultur där var och en bidrar till arbetsglädje och trivsel genom att förstärka det positiva och genom att lyfta andra skapar förutsättningar för välmående elever och personal. En god arbetsmiljö leder till friskare arbetsplatser och högre personaltillgänglighet.

Genom helhetssyn och ömsesidig förståelse för varandras uppdrag och förutsättningar, och en möjlighet att vara delaktig i utveckling och beslut, skapas kollektivt ansvarstagande.

Trygghet och säkerhet

Barn och elevers lärande och utveckling förutsätter en trygg och säker arbetsmiljö för alla, fri från kränkningar, hot och våld. Chefer och medarbetare behöver ges förutsättningar och stöd för att kunna undersöka och kartlägga eventuella risker samt att kunna vidta åtgärder för att förhindra att situationer med kränkningar, hot eller våld uppstår. Det är viktigt att dela med sig och ta del av andras erfarenheter och att applicera det beroende på de varierande lokala förutsättningarna.

För att stärka beredskapen behöver planer upprättas eller revideras och tänkbara scenarier förberedas och övas. Det ska vara tydligt för var och en hur olika situationer ska hanteras och vilka förutsättningar i övrigt som behöver skapas.

Andra viktiga åtgärder är att vidareutveckla förmågan avseende krisledning och kriskommunikation samt att stärka förmågan till samverkan med andra aktörer internt och externt.

Huvudmannens utvecklingsområden

Förvaltningsledningen har identifierat utvecklingsområden i huvudmannaskapet som särskilt behöver utvecklas.

Social- och ekonomisk hållbarhet

Varberg som tillväxtkommun har förmånen att barn- och elevantalet ökar. I en växande kommun förändras också förutsättningarna för verksamheten. Behov av personal, investeringar i lokaler, förändrade barn- och elevunderlag är exempel på vad som måste beaktas vid planering och organisering av verksamheten. Social- och ekonomisk hållbarhet kommer att vara i fokus för att bibehålla goda förutsättningar och hög kvalitet.

Social hållbarhet i förskola och skola är avgörande för ett socialt hållbart Varberg. Social hållbarhet värnar och utvecklar ett demokratiskt och tryggt samhälle. I samarbete med exempelvis vård, socialtjänst, polis, kultur och fritid och näringsliv arbetar verksamheten för att minska utanförskap och polarisering i samhället för att stärka barn och elevers möjligheter i livet. På varje förskola och skola sker därför ett aktivt arbete så att verksamheten är fri från kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

I en växande förskole- och skolverksamhet planeras det för hållbar socioekonomisk sammansättning av barn och elever. Nya och utökade verksamheter förbereds och implementeras så att barn och elever kan lära, utvecklas och må bra i övergång till nya eller förändrade fysiska och sociala sammanhang.

Ekonomisk styrning ger förutsägbarhet för verksamheten och bidrar till långsiktighet. I en växande verksamhet, där kvalitet och grunduppdrag kommer först, är ekonomisk hållbarhet viktig. Att prioritera resurserna rätt, för att verksamheten ska ha god kvalitet och nå målen, är ett utvecklingsområde i ett växande Varberg.

Kunskap och stöd för chef- och ledarskapet

Cheferna har ett betydelsefullt ansvar för att leda och samordna arbetet så att verksamheten håller god kvalitet och rör sig i riktning mot målen. Cheferna ska leda så att verksamheten uppfyller både det kommunala och nationella uppdraget.

När ett chef- och ledarskap är tätt sammanlänkat fungerar styrning och ledning som bäst. Det kan handla om att ge riktning för och organisera verksamheten, skapa möjligheter till stöd och delaktighet och vara tydlig med förväntningar, mål och uppföljning. För att lyckas i sitt uppdrag behöver chefer kunskap och stöd för chef- och ledarskap. Chefers förutsättningar behöver kontinuerligt analyseras för att utveckling och stöd för uppdraget ska ge bäst effekt.



”Förskolorna och skolorna ges möjlighet till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling på gemensamma mötesarenor.”

Vad vi ska göra

Vi arbetar hela tiden med utveckling genom förbättringar i vardagen och samlade insatser i vår verksamhet. För att utvecklingsarbetet ska riktas in på utvecklingsområdena och kunna hållas i långsiktigt finns förvaltningsgemensamma processer. Varje process innehåller flera delmoment.

Utvecklingsplaner på förskolor och skolor för undervisningsutveckling

Utveckling för barn och elever sker i en lokal kontext, det vill säga i den verksamhet som barnet och eleven tillhör. Varje förskola och skola ska i utvecklingsplaner tydliggöra vilka prioriteringar som planeras kommande år. Utvecklingsplanerna är viktiga för att förbättra förvaltningsgemensamma utvecklingsområden och omhänderta respektive enhets behov.

Riktat stöd till ledningen på förskolor och skolor

Förskolornas och skolornas ledning är avgörande för att ge riktning och förutsättningar för verksamheten. Med gemensamma utvecklingsområden skapas en möjlighet att dela erfarenheter och öka kompetensen i syfte att utveckla arbetet på förskolan och skolan.

Förvaltningsledningen organiserar gemensamma träffar för rektorer i utvecklingsområdena, kvalitetsdialoger med förskolornas och skolornas ledning och riktat stöd till förskolor och skolor. Det riktade stödet ska utvecklas och ta hänsyn till likvärdigheten i kommunen.

Samordna och stärka ledande roller

Professionerna i verksamheten och den samlade kompetensen är väsentlig för den gemensamma utvecklingen. Förskolorna och skolorna får stöd genom att de möts i förvaltningsgemensamma forum och utvecklingsprocesser. Fokus är att stärka olika rollers uppdrag och arbetet med utvecklingsområdena.

Förskolorna och skolorna ges möjlighet till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling på gemensamma mötesarenor. En gemensam ambition att delta och bidra i arbetet är viktigt för likvärdigheten. De gemensamma forumen ger ett kollegialt lärande mellan, och bidrar till lokal utveckling på, förskolorna och skolorna. Förvaltningsledning och rektorer har nära dialog för att säkerställa att gemensamma processer bidrar till utveckling i önskad riktning.

Stärka stödet till förskolor och skolor

Den förvaltningsövergripande stödorganisationen till förskolorna och skolorna är till för att säkerställa att lagar och regler efterlevs, bidra till hög kvalitet och förbättra verksamheten.

En ändamålsenlig stödorganisation har ett processorienterat arbetssätt med tydlig processledning och tvärfunktionell sammansättning av arbetsgrupper. Olika kompetenser och delar av verksamheten samarbetar och ger ett sammanhållet stöd. Processer utvecklas och tydliggörs med beprövad erfarenhet från effektfulla tillvägagångssätt och i ett kollegialt lärande.



”Verksamheten värnar grunduppdraget och ska aktivt bidra till en samarbetskultur som upplevs konstruktiv och givande, för alla involverade.”

Vilka vi ska samarbeta med

Samarbete är viktigt i vårt arbete med utvecklingsområden, för att nå målen och för vår gemensamma kultur i Varberg. Samarbete ska förstås brett, det kan handla om närmsta kollega eller en annan kommun, andra förvaltningar eller organisationer i samhället.

Barn och elevers behov för lärande, och mål som ska nås, styr vilka samarbeten som ska värnas och utvecklas. Verksamheten värnar grunduppdraget och ska aktivt bidra till en samarbetskultur som upplevs konstruktiv och givande, för alla involverade.

Förskola och skola ska samarbeta med barn och elevers vårdnadshavare och hem på ett sådant sätt att barn och elever upplever trygghet i dialoger och processer som rör utbildning, undervisning, välmående och omsorg.

I läroplanerna för förskola och skola ska barn och elever genom sin utbildning och undervisning möta omvärldens olika aktörer. Möten ska ske med åldersanpassat innehåll och vara del i att stärka barn och elevers valkompetens för det livslånga lärandet. I Varbergs förskola och skola är samarbete med externa medskapare som företag, organisationer och idrottsföreningar systematiserade.

Inom koncernen Varbergs kommun sker samarbete med olika förvaltningar och kommunala bolag och bidrar till utveckling framåt. Det kan handla om frågor som rör nybyggnation och underhåll av lokaler, kultur och skapande i förskola och skola, eller samarbeten för barn och elevers lärande, utveckling och välmående. Likaså har lärosäten och forskare en given del i att fortsatt utveckla verksamheten utifrån det systematiska kvalitetsarbetet.



”I analysarbetet möts förskolor, skolor och huvudman samt olika professioner för att få en bred förståelse av utvecklingen och involvera fler i det framåtsyftande arbetet efter analysen.”

Hur vi följer upp

Vi följer upp och analyserar vårt arbete för att förstå, lära och dela erfarenheter i syfte att utveckla verksamheten framåt. Dialogen bärande för att uppföljningen ska bli djupare och bidra till utvecklingen framåt.

Uppföljning av undervisningens kvalitet och resultat är grunden för analysen av verksamhetsplanens effekt. I analysarbetet möts förskolor, skolor och huvudman samt olika professioner för att få en bred förståelse av utvecklingen och involvera fler i det framåtsyftande arbetet efter analysen. Kvaliteter och resultat inom utvecklingsområdena följs, analyseras och dokumenteras systematiskt för att identifiera progression, uppnådda effekter och fortsatta utvecklingsbehov. Detta sker enligt följande processer:

Lärande och utveckling

Processen *Lärande och utveckling* har fokus på barn och elevers undervisningssituation och är del av det systematiska kvalitetsarbetet. Processen följer framför allt arbetet med utvecklingsområdena *Undervisningsnära systematiskt kvalitetsarbete*, *Undervisning som motiverar och aktiverar* och *Tillgänglig utbildning och undervisning*.

Förskolorna och skolorna undersöker barn och elevers upplevelse av undervisningen, undervisningens kvalitet och resultat, och analyserar vad som behöver värnas och utvecklas. Huvudmannen stödjer och utmanar under processen genom underlag för analys, dialoger och återkoppling till förskolorna och skolorna.

Förutsättningar och resultat

Processen *Förutsättningar och resultat* analyserar är del av det systematiska kvalitetsarbetet och analyserar förskolorna och skolornas resultat och förutsättningar. Processen följer flera nationella mål och huvudmannens utvecklingsområden i verksamhetsplanen.

Analysen utgår från barns utveckling mot och målen elevers måluppfyllelse. Förskolorna och skolornas analys får stöd av huvudmannen genom underlag för analys, dialoger och återkoppling till förskolorna och skolorna.

Kvalitetsdialoger

Huvudmannen möter upp förskolorna och skolorna varje läsår med särskilt fokus på deras systematiska kvalitetsarbete och arbete med utvecklingsplan. Dialogen utgår främst från lokala behov och syftar till att förstå hur enheten kan utvecklas och hur huvudmannen kan stödja.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Utvecklingsområdet *Hållbar arbetsmiljö* följs genom årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet och utgår från kommunal och nationell styrning.

Ytterligare uppföljning

Uppföljning och analys av verksamhetsplanen och andra styrande mål, lagar och regler genomförs systematiskt på förvaltningsövergripande nivå. Uppföljning av ekonomi, lokaler, internkontroll av riskfyllda processer med mera utgår från gällande lagar, regler och årshjul. Även granskning från tillsynsmyndigheter och revision är viktiga delar av uppföljningen.



**VARBERGS
KOMMUN**